

Versenytársak figyelése

Bevezetés

A UTC *Etikai Kódexe* elismeri, hogy a versenytársakkal kapcsolatos információk beszerzése és felhasználása az üzleti életben szükséges és bevett gyakorlat. Ugyanakkor a *kódex* azt is előírja, hogy az információt csak akkor szabad beszerezni és elfogadni, ha jó okunk van feltételezni, miszerint annak megszerzése és felhasználása egyaránt jogszerű.

Tulajdonképpen mit jelent a „versenytársakkal kapcsolatos információ”?

A „versenytársakkal kapcsolatos információ” minden olyan ismeretet jelöl, amely a versenytárral vagy a versenykörnyezettel kapcsolatos – például a termékekkel, piacokkal, árképzéssel, üzleti tervekkel kapcsolatos ismeretek. Az ilyen tájékozódást meg lehet tenni a nyilvánosságra hozott vagy egyéb, széles körben ismert adatokból. Az ilyen adatok egy része kifejezetten valamely versenytárral kapcsolatos („versenytársakról szóló információ”), és ezek egy része pedig lehet „a tulajdonjog védelme alatt álló”, „bizalmas üzleti jellegű” vagy „üzleti titok” (a jelen körlevélünkben a „tulajdonjog védelme alatt álló” kifejezést használjuk) amellyel összefüggésben a vállalkozások mindent elkövetnek, hogy azokat ellenőrzésük alatt tartásuk. Nincs egyetlen meghatározó szabály, amelynek alapján el lehet dönteni, hogy mi tekinthető üzleti értelemben tulajdonjog védelme alatt állónak; a meghatározások eltérhetnek iparáganként is és egyes vállalatok olyan messzire mennek, hogy kijelentik: bármilyen velük kapcsolatos üzleti információ az ő tulajdonuk.

Milyen versenyértékű információt szerezhetek be?

Az UTC méltányolja egy üzleti vállalkozás ésszerű keretek között tartott az irányú erőfeszítéseit, hogy a tulajdonában álló információt megvédje. Miután azonban nincs egyetlen, meghatározó szabály arra nézve, hogy mi tekinthető ilyennek, és mert az üzleti vállalkozások minden lehető módon igyekeznek saját tulajdonú információikat megvédeni, az UTC a kapott tájékoztatást inkább annak beszerzési folyamatára támaszkodva ítéli meg, nem pedig valamilyen merev „tulajdonjogi” szabály alapján. Más szóval az, hogy az információt hogyan szereztek be, rendszerint jelzésértékű arra vonatkozóan, hogy annak elfogadása és felhasználása jogszerű-e. Az egyik végletként megállapíthatjuk, hogy a publikus forrásokból származó információ felhasználása megengedett. A másik véglet pedig, hogy eltulajdonítás vagy megtévesztés útján beszerzett információ felhasználása soha nem megengedett.

Az információ beszerzése során két alapelvet kell mindig szem előtt tartanunk —

1. Soha ne próbáljunk ajándékkal, felajánlással vagy esetleges foglalkoztatást, üzleti lehetőséget ígérve rávenni valakit arra, hogy eláruljon bizalmas titkokat és;
2. Ne tolokodjunk és zavarjuk meg mások magánjellegű, bizalmas belső köreit.

Az elvek alkalmazása

Amikor példákat keresünk, a megvesztegetés és eltulajdonítás kifejezett tiltásán kívül nem könnyű olyan egyértelmű katalógust összeállítani, amely a helytelen módszerek felsorolását tartalmazza. Egy –egy piac jellege és gyakorlata is alakíthatja ezeket a szabályokat. A versenytárs például meg fogja érteni, hogy az árát egy lehetséges vevő nyilvánosságra hozza, amikor versenytárgyaláson árverési technikát alkalmaz.

Függetlenül azonban az egyes piacokon alkalmazott technikáktól, az üzleti vállalkozásoknak értelemszerűen meg kell tenniük a megfelelő lépéseket azon információk védelmére, amelyet értékesnek tekintenek. Ha egy vállalat nem védi információit, nem várhatja el, hogy azt mások az ő tulajdonaként kezeljék. A versenytárs nem várhatja bizalmas információinak magántulajdonként való kezelését, ha azokat nyilvános helyen vitatja meg. Másrészt egy üzleti vállalkozás ésszerű keretek között elvárhatja, hogy számítástechnikai rendszerét nem manipulálják vagy nem törik fel hackerek.

A józan ész és ítélőképesség használata elengedhetetlen. A lehetséges viselkedés módok elemzése során tegyük fel magunknak a kérdést: „Hogyan jutott tudomásomra ez az információ?”

1. Valamilyen módon kényszerítettem-e valakit, hogy megossza velem az információt? Megfenyegettem-e például egy beszállítót, hogy a jövőbeni üzleti kilátásait erősen befolyásolja majd, hogy kapok-e tőle a versenytársamra vonatkozó információt? Bátorítottam-e egy alkalmazottat arra, hogy korábbi munkaadójának tulajdonát képező információt adjon át nekem, amennyiben annak megtétele foglalkoztatási szerződésének megszegését jelentené?
2. Olyan helyen vagyok-e, ahol nem kéne lennem? Ha például utazó ügynök vagyok, akinek megvan a lehetősége, hogy a vásárlónk üzleti létesítményeiben szabadon mozogjon, kiléptem-e a számomra megengedett területről? Félreveztettem-e valakit a bejutás érdekében?

3. Tolakodó jellegű-e az általam követni szándékozott információ gyűjtési technika, például túrom a szemetet, vagy elektronikus „szimatoló” berendezést szegezek az utca túloldaláról a versenytárs telephelyére?
4. Félreveztettem-e valakit oly módon, hogy az illető azt hihette, az én tájékoztatásom kötelessége vagy pedig egy titoktartási megállapodás alapján védett? Hamisan állítottam-e például, hogy állami tisztviselő vagyok aki valamilyen hivatalos okból kér tájékoztatást? Vagy beszállítóként mutatkoztam be (aki tulajdonjog védelmi megállapodást kötött vagy titoktartási szerződés köti) és azt a benyomást keltem, hogy a kapott információ jó kezekbe kerül és védve van?
5. Tettem-e valamit annak érdekében, hogy kikerüljem vagy figyelmen kívül hagyjam az információ védelmét szolgáló rendszert?

Ezek csak kérdés formában feltett illusztrációk, amelyek azt mutatják be, hogy ilyen bántó és tolakodó viselkedés nem fordulhat elő.

A UTC által hangoztatott „ésszerű határokon belül” kitétel, amely a megszerzés és felhasználás jogszerűségére vonatkozik, nem kizárólag a kapó fél személyes hitén alapszik. Ismét csak kérdezzük meg magunkat, „Vajon egy objektív külső személy arra a következtetésre jutna-e, hogy részemről ésszerű volt a feltevés, miszerint az információ elfogadása és felhasználása jogszerű?” Hogy a UTC számára hasznos vagy értékes-e az információ (és hogy ténylegesen felhasználásra kerül-e) az teljesen lényegtelen abból a szempontból, hogy elfogadása helyénvaló volt-e.

Mi legyen, ha az információ megjelölése bizalmas, saját tulajdon?

Egy záró pecsét, jel, felirat olyan figyelmeztetés —

amely jelzi, hogy az információ értékes és védett; vagy
amely semmit nem jelent, mert például megkülönböztetés nélkül alkalmazták egyébként nyilvános információra is vagy mert olyan információn áll, amely idejétmúlt és már nincs értéke.

A tulajdoni jelzés az egyik olyan dolog, amit figyelni kell, különösen, ha valaki az Egyesült Államok kormányával folytat üzleti tevékenységet mert igen szigorú az információ elfogadásának szabályozása és a jogsértés büntetőjogi következményei. Nem szabad a versenytárs pályázatának vagy árajánlatának egyetlen részét sem elfogadni és semmilyen olyan iratot sem, amelyen az áll „Közbeszerzési (forrás választási, „source selection”) információ — Lásd FAR 3.104.” (Lásd még az alábbi részben a versenyértékű információt saját viszonyunkra alkalmazva az Egyesült Államok kormányával.)

Az állami közbeszerzési eljárás szigorú követelményei alá nem tartozó körülmények esetén a tulajdonosi információ elve kevésbé egyértelmű. A jelölések jelenléte vagy hiánya nem válaszolja meg egyértelműen a kérdést, hogy egy információ tulajdonjog védelme alatt áll-e vagy sem; mégis, a tulajdonosi jelzés egyfajta figyelmeztetés, az információ értékes és védendő lehet.

Ha az információ jelzett, és rendes üzleti körülmények között az adott információt elzártan kezelnék, meg kell ítélnünk, hogy hozzánk jutása mennyire volt helyénvaló. Ne feledjük, hogy lehet egy információ bizalmas, magán jellegű, ha a személy, akitől kapjuk, fel van rá hatalmazva, hogy megossza velünk. Vegyük sorra a körlevélben részletezett elveket és figyeljünk az információ beszerzésének körülményeire — ne készítsünk senkit árulásra vagy titkos, bizalmas jellegű tájékoztatás átadására. Az elvek alkalmazásán túl ítéljük meg azt is, kitől kapjuk az információt és győződjünk meg róla, hogy az illető nem jogszerűtlen, jogtalan eszközök alkalmazásával szerezte meg. Ha bizalmas jelzésű az információ, dokumentációt kell készíteni az átvételének körülményeiről.

Miképpen vonatkoznak ezek az irányelvek a tanácsadókra és egyéb képviselőkre?

Minden tekintetben érvényesek rájuk. A UTC semmilyen külső személyt nem bíz meg úgy, hogy az *Etikai Kódex* előírásaival ellentétben lenne.

Reprezentációs ajándékok adása mindennapos eset. Mi különbözteti meg a helyénvaló üzleti ajándékot attól, amely valakit „bizalmas információ elárulására ösztönöz”?

A UTC politikája általában megengedi az ajándékozást, ha az ésszerű keretek között marad — értéküket, gyakoriságukat, és a körülményeket tekintve ésszerű keretek között kell maradniuk. További tájékoztatást lásd az „Üzleti ajándékok adása és elfogadása” című körlevélben.

Mi szabályozza a versenyértékű információk kérdését az Egyesült Államok kormányával fennálló üzleti viszonyunkban?

Az Egyesült Államok kormányának végrehajtó hatalmi és törvényhozói ágának tekintetében egyaránt szigorú jogszabályok írják elő a kapcsolatok kialakítását és üzleti viszony fenntartását. A versenytársak tulajdonában álló információt és az állami közbeszerzésekkel kapcsolatos információt a „Közbeszerzések integritása” elnevezésű rendelkezések védik amelyeket a közbeszerzési hivatal politikájáról szóló törvény ír elő (41 U.S.C. 423, végrehajtási rendelete a Szövetségi Beszerzések Szabályozása (FAR) 3.104). Ez a jogszabály információs kategóriákat állapít meg (például a versenytárs pályázatait és a tendert kiíró kormányzatnak a pályázatok értékeléséről írott anyaga) amelyek már meghatározásukból következően jogszerűen nem birtokolhatók vagy szerezhetők be a közbeszerzési eljárás lefolytatásának ideje alatt. A megszegők büntetése (büntetőjogi, polgárjogi és közigazgatási) súlyos.

Milyen hatással vannak más törvények?

A versenytársról illetéktelen eszközökkel történő információ szerzés jogilag szankcionálható mint a szerződéses jogviszonnnyal való visszaélés, kereskedelmi megvesztegetés, vagy üzleti titkok jogosulatlan megszerzése. Ezen kívül az üzleti vállalkozásokkal információt megosztó versenytársak a trösztellenes törvényeket is megsérthetik.

Hol kapok további útmutatást?

Ha még további tájékoztatásra van szüksége, az üzleti gyakorlati tanácsadót vagy a saját részlegének jogtanácsosát keresse fel.

United Technologies Corporation
United Technologies Building
Hartford, CT 06101